

[Etusivu](#) > ... > [Rahavaateet](#) > [Maksukyvyttömyys/konkurssi](#) > Poland

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Maksukyvyttömyys/konkurssi

 Puola

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Konkurssimenettelyistä 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun asetuksen (EU) 2015/848 (uudelleenlaadittu) 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja konkurssimenettelyjä säännellään Puolassa kahdella lailla:

- 28. helmikuuta 2003 annetulla konkurssilailalla (*Prawo upadłościowe*, Puolan virallinen lehti (*Dziennik Ustaw*) 2016, kohta 1520), jäljempänä 'konkurssilaki'
- 15. toukokuuta 2015 annetulla uudelleenjärjestelylailalla (*Prawo restrukturyzacyjne*, Puolan virallinen lehti 2022, kohta 2309, sellaisena kuin se on muutettuna), jäljempänä 'uudelleenjärjestelylaki'.

Konkurssilain säännöksillä säännellään maksukyvyttömyyteen liittyvää likvidaatiomenettelyä eli "konkurssia" (*upadłość*). Uudelleenjärjestelylailalla säännellään maksukyvyttömyysuhkaan liittyviä uudelleenjärjestelymenettelyjä, joita ovat "akordin hyväksymismenettely" (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, 210–226 h §), "nopeutettu akordimenettely" (*przyspieszone postępowanie układowe*, 227–264 §), "akordimenettely" (*postępowanie układowe*, 265–282 §) ja "saneerausmenettely" (*postępowanie sanacyjne*, 283–323 §).

Konkurssimenettelyn (*postępowanie upadłościowe*) tavoitteena on kattaa velkojien saatavat mahdollisimman pitkälle ja samalla jatkaa velallisen yrityksen toimintaa, jos tämä on kohtuullisesti mahdollista. Konkurssimenettely aloitetaan ainoastaan hakemuksesta, ja se koostuu kahdesta vaiheesta: menettelystä konkurssiin asettamiseksi ja konkurssiin asettamisen jälkeisestä menettelystä.

Akordin hyväksymismenettely antaa velalliselle mahdollisuuden saada aikaan akordi eli sovintoratkaisu velkojien kanssa keräämällä näiden suostumukset itse ilman tuomioistuimen osallistumista. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat yli 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Nopeutetun akordimenettelyn avulla velallinen voi tehdä sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty yksinkertaistettua menettelyä noudattaen. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat yli 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Akordimenettelyn avulla velallinen voi tehdä sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat yli 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Saneerausmenettelyn avulla velallinen voi toteuttaa toimenpiteitä yrityksen toiminnan tervehtyttämiseksi ja tehdä sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty. Saneeraustoimenpiteisiin sisältyy oikeudellisia ja käytännön toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan velallisen taloudellista tilannetta, palauttamaan hänen kykynsä täyttää velvoitteensa ja suojaamaan häntä ulosotolta.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa elinkeinonharjoittajaa vastaan. Siviililain 43 §:n 1 momentin mukaan elinkeinonharjoittaja on omaan lukuunsa elinkeino- tai ammattitoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö, oikeushenkilö tai organisaatioyksikkö, jolla ei ole oikeushenkilöyttä mutta jolle on lainsäädännöllä annettu oikeustoimikelpoisuus.

Konkurssihakemuksen voi jättää velallinen ja kukin tämän velkoja.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa myös seuraavia vastaan:

1. rajavastuuyhtiöt ja osakeyhtiöt, jotka eivät harjoita liiketoimintaa
2. avointen yhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet koko omaisuutensa osalta yhtiön velvoitteiden täyttämiseksi
3. henkilöyhtiöiden yhtiömiehet.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa myös sellaisia yksityishenkilöitä vastaan, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia (konkurssilain 491 §:n 1 momentin 1 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Tällainen menettely toteutetaan vain velallisen hakemuksesta, paitsi jos velallinen on entinen elinkeinonharjoittaja, jolloin myös velkoja voi jättää konkurssihakemuksen enintään vuoden kuluessa siitä, kun elinkeinonharjoittaja on poistettu asianomaisesta rekisteristä.

Uudelleenjärjestelymenettelyn kohteena voivat olla seuraavat toimijat:

1. siviililain 43 §:n 1 momentissa tarkoitetut elinkeinonharjoittajat
2. rajavastuuyhtiöt ja osakeyhtiöt, jotka eivät harjoita liiketoimintaa
3. avointen yhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet koko omaisuutensa osalta yhtiön velvoitteiden täyttämiseksi
4. henkilöyhtiöiden yhtiömiehet.

Uudelleenjärjestelylain mukaista uudelleenjärjestelymenettelyä ei aloiteta, kun kyseessä on yksityishenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Uudelleenjärjestelymenettely toteutetaan vain velallisen hakemuksesta, lukuun ottamatta saneerausmenettelyä, joka voidaan aloittaa myös velkojan hakemuksesta, jos velallinen on maksukyvytön.

Konkurssilaissa säädetään erityisestä uudelleenjärjestelymenettelystä sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia, eli menettelystä, jossa luonnollinen henkilö, joka ei harjoita liiketoimintaa, pyrkii tekemään akordin velkojainkokouksessa (konkurssilain 491 §:n 25–38 momentti). Näiden säännösten nojalla velallinen, joka on luonnollinen henkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja ja josta on tullut maksukyvytön, voi hakea maksukyvyttömyystuomioistuimelta velkojainkokouksessa tehtävää akordia koskevaa menettelyä. Tuomioistuin voi ohjata konkurssihakemuksen jättäneen velallisen velkojainkokouksessa tehtävää akordia koskevaan menettelyyn, paitsi jos velallinen on konkurssihakemuksessa kieltäytynyt osallistumasta tällaiseen menettelyyn. Tuomioistuin hyväksyy velallisen hakemuksen velkojainkokouksessa tehtävää akordia koskevan menettelyn aloittamisesta tai voi ohjata velallisen tällaiseen menettelyyn, jos velallisen ansiokyky ja ammatillinen tilanne osoittavat, että velallinen pystyy kattamaan sovintoratkaisua koskevan menettelyn kustannukset ja että sovintoratkaisu velkojien kanssa on mahdollista saada aikaan ja panna täytäntöön.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Konkurssimenettely aloitetaan sellaista velallista vastaan, josta on tullut maksukyvytön (konkurssilain 10 §).

Velallinen on maksukyvytön, jos hän ei pysty täyttämään taloudellisia veloitteitaan niiden erääntyessä. Velallisen katsotaan olevan kyvytön täyttämään taloudellisia veloitteitaan, jos ne ovat erääntyneet yli kolme kuukautta sitten. Velallinen, joka on oikeushenkilö tai organisaatioyksikkö, jolla ei ole oikeushenkilöyttä ja jolle on erillisellä säädöksellä annettu oikeustoimikelpoisuus, on maksukyvytön myös silloin, kun sen taloudelliset veloitteet ylittävät sen varallisuuden arvon ja tämä asiointi jatkuu yli 24 kuukauden ajan. Tuomioistuin voi hylätä konkurssihakemuksen, jos lyhyellä aikavälillä ei ole riskiä siitä, että velallinen ei pystyisi täyttämään taloudellisia veloitteitaan niiden erääntyessä.

Uudelleenjärjestelymenettelyn kohteena voi olla maksukyvytön tai maksukyvyttömyysuhan alainen velallinen. Velallinen on maksukyvytön, jos hän on maksukyvytön konkurssilain 10 ja 11 §:ssä tarkoitetussa merkityksessä.

Velallinen on maksukyvyttömyysuhan alainen, kun hänen taloudellinen tilanteensa viittaa siihen, että hänestä voi tulla maksukyvytön lyhyellä aikavälillä.

Tuomioistuin kieltäytyy aloittamasta uudelleenjärjestelymenettelyä, jos siitä olisi haittaa velkojille.

Lisäksi uudelleenjärjestelylaissa säädetään myös erityisedellytyksiä eri tyyppisten uudelleenjärjestelyjen aloittamiselle.

Akordin hyväksymismenettely ja nopeutettu akordimenettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat enintään 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Tuomioistuin aloittaa akordin hyväksymismenettelyn tai nopeutetun akordimenettelyn vain, jos vaikuttaa todennäköiseltä, että velallinen pystyy maksamaan jatkuvasti menettelyjen kustannukset ja niiden aloittamisen jälkeen syntyvät vastuut.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssimenettelyssä konkurssipesä sisältää konkurssiin asetetun osapuolen omaisuuden konkurssiin asettamisen ajankohtana sekä kyseisen osapuolen *konkurssimenettelyn* aikana hankkiman omaisuuden (*konkurssilain 62 §*). *Poikkeukset tästä säännöstä* täsmennetään konkurssilain 63–67a §:ssä.

Konkurssipesään eivät sisälly omaisuus, joka 17. marraskuuta 1964 annetun siviiliprosessilain (Puolan virallinen lehti 2016, kohta 1550) nojalla ei voi olla täytäntöönpanon kohteena, konkurssin tehneen osapuolen työstä saama korvaus siltä osin kuin se ei ole ulosmittauksen kohteena, vakuuden tai pantin täytäntöönpanosta saadut määrät, jos konkurssin tehnyt osapuoli oli vakuuden tai pantin hoitaja, siltä osin kuin ne hoitosopimuksen mukaan kuuluvat muille velkojille, eivätkä 29. elokuuta 1997 annetun verolain (*Ordynacja podatkowa*) (Puolan virallinen lehti 2021, kohta 1540) 119zg §:n 2 momentissa tarkoitetun oikeutetun yksikön suljetulla tilillä olevat käteisvarat. Jos luonnollinen henkilö, jolla ei ole huollettavia, asetetaan konkurssiin, konkurssipesän ulkopuolelle jää myös osa konkurssiin asetetun henkilön tuloista. Tämä osa sisältää konkurssipesän ulkopuolelle 1 kohdan nojalla jätetyt tulot, ja sen suuruus on 150 prosenttia 12. maaliskuuta 2004 annetun sosiaalihuoltolain (*Ustawa o Pomocy Społecznej*) 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa (Puolan virallinen lehti 2021, kohdat 2268 ja 2270 sekä Puolan virallinen lehti 2022, kohdat 1, 66 ja 1079) määritellystä määrästä. Jos luonnollinen henkilö, jolla on huollettavia, asetetaan konkurssiin, konkurssipesän ulkopuolelle jää myös se osa konkurssiin asetetun henkilön tuloista, joka – mukaan lukien tulot, jotka on jätetty konkurssipesän ulkopuolelle 1 kohdan nojalla – vastaa konkurssiin asetetun henkilön ja hänen huollettavanaan olevien henkilöiden yhteenlaskettua lukumäärää kerrottuna 150 prosentilla 12. maaliskuuta 2004 annetun sosiaalihuoltolain 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa määritellystä määrästä.

Konkurssiin asetetun osapuolen tai pesänhoitajan pyynnöstä konkurssia valvova tuomari voi määritellä muulla tavoin konkurssiin asetetun henkilön tulojen osuuden, joka jätetään konkurssipesän ulkopuolelle 1 a tai 1 b kohdan mukaisesti, ottaen huomioon konkurssiin asetetun henkilön ja huollettavien erityistarpeet, kuten heidän terveydentilansa sekä asumistarpeet ja niiden tyydyttämisen.

Lisäksi konkurssin tehneen osapuolen muita omaisuuseriä voidaan jättää konkurssipesän ulkopuolelle velkojainkokouksen päätöksellä.

Konkurssipesään eivät sisälly myöskään konkurssin tehneen osapuolen työntekijöiden ja näiden perheiden avustamiseen tarkoitetut, yrityksen sosiaaliturvarahastoa koskevien säännösten mukaan avatulle erilliselle yrityksen sosiaaliturvarahaston tilille talletetut käteisvarat sekä tälle tilille konkurssiin asettamisen jälkeen maksettavat määrät, mukaan lukien asuntolainojen lyhennykset, rahaston käteisvaroista kertyneen pankkikorot ja kyseisestä rahastosta rahoitettuja ja konkurssin tehneen osapuolen järjestämiä sosiaalipalveluja ja -etuuksia käyttäviltä henkilöiltä kerätyt maksut.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä sovintoratkaisun kohteena olevaan omaisuuteen sisältyy yrityksen toimintaan käytettävä omaisuus ja velallisen omistamat omaisuuserät (uudelleenjärjestelylain 240, 273 ja 294 §).

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssimenettelyssä (menettelyssä velallisen omaisuuden likvidoimiseksi) velallisella ei ole oikeutta vallita omaisuuttaan. Omaisuuden (konkurssipesän) hallinta siirtyy pesänhoitajalle (*syndyk*). Myös muut velallisen yrityksen toimintaan liittyvät velvoitteet – esimerkiksi työpaikan hallinnointi ja raportointivelvollisuuksien täyttäminen – siirtyvät pesänhoitajalle.

Konkurssimenettelyn asianosaisena velallisella on oikeus konkurssilaissa määriteltyihin oikeussuojakeinoihin tiettyjen tuomioistuimen ja konkurssia valvovan tuomarin menettelyn aikana tekemien päätösten osalta sekä oikeus esittää huomautuksia menettelyn aikana konkurssilain mukaisesti.

Uudelleenjärjestelymenettelyissä velallisen ja selvittäjän valtuudet vaihtelevat menettelyn tyyppin mukaan.

Akordin hyväksymismenettelyssä velallinen voi toteuttaa kaikkia toimia, ei kuitenkaan akordin hyväksymispäätöksen antamisen ja sen lainvoimaiseksi tulon välisenä aikana. Tänä aikana sovelletaan samoja sääntöjä kuin nopeutetussa akordimenettelyssä, eli velallinen voi toteuttaa rutiininomaisia hallinnointitoimia. Muut kuin rutiininomaiset hallinnointitoimet edellyttävät sovintomenettelyn valvojan suostumusta.

Nopeutetussa akordimenettelyssä ja akordimenettelyssä velallinen voi toteuttaa rutiininomaisia hallinnointitoimia, mutta muut toimet edellyttävät tuomioistuimen asettaman valvojan suostumusta, paitsi jos ne edellyttävät velkojatoimikunnan suostumusta.

Saneerausmenettelyssä velkojalla ei ole oikeutta hallita omaisuuttaan, ja toimet suorittaa selvittäjä, paitsi jos ne edellyttävät velkojatoimikunnan suostumusta.

Jos saneerausmenettelyn tuloksellinen toteuttaminen edellyttää velallisen tai hänen edustajiensa henkilökohtaista osallistumista ja nämä samalla takaavat asianmukaisen hallinnoinnin, tuomioistuin voi antaa velalliselle luvan jatkaa koko yrityksen tai sen osan juoksevaa hallintoa.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssimenettelyssä konkurssiin asetetun osapuolen saatavilla voidaan *kuitata* velkojan saatavat, jos molemmat saatavat olivat olemassa konkurssiin asettamisen ajankohtana, vaikka jompikumpi saatavista ei olisi vielä erääntynyt (konkurssilain 93 §).

Kuittaamista ei hyväksytä, jos konkurssin tehneen osapuolen velkoja sai saatavan siirrolla konkurssiin asettamisen jälkeen tai hankki sen konkurssiin asettamista edeltäneiden 12 kuukauden aikana tietäen, että konkurssin perusteet olivat olemassa, paitsi jos tämä hankinta liittyi sellaisen velan takaisinmaksuun, josta hankinnan tehnyt osapuoli oli vastuussa (henkilökohtainen vastuu tai tietyllä omaisuudella taattu vastuu) (konkurssilain 94 §).

Kuittaamista ei hyväksytä, jos velkojasta on tullut konkurssiin asetetun osapuolen velallinen konkurssiin asettamisen jälkeen (konkurssilain 95 §).

Velkoja, joka haluaa käyttää *kuittausoikeutta*, toimittaa tätä koskevan lausunnon viimeistään vaatimuksen jättämispäivänä (konkurssilain 96 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä keskinäisten saatavien kuittausta koskeviin sääntöihin sovelletaan seuraavia rajoituksia:

- velkojasta on tullut velallisen velallinen uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen
- uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen menettelyn kohteena olevan velallisen velallisesta on tullut tämän velkoja siten, että tämä on siirron avulla hankkinut ennen menettelyn aloittamista syntyneen saatavan.

Keskinäiset saatavat voidaan *kuitata*, jos saatava on hankittu sellaisen velan takaisinmaksun tuloksena, josta hankinnan tehnyt osapuoli oli vastuussa (henkilökohtainen vastuu tai tietyllä omaisuudella taattu vastuu), ja jos hankinnan tehnyt osapuoli sai velan vastuulleen ennen nopeutettua akordimenettelyä koskevan hakemuksen jättämistä.

Velkoja, joka haluaa hyödyntää *kuittaamista* uudelleenjärjestelymenettelyssä, toimittaa tätä koskevan lausuman velalliselle, tai jos velallisella ei ole hallintaoikeutta, selvittäjälle, 30 päivän kuluessa uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamista, tai jos *kuittaamisen* perusteet syntyivät myöhemmin, 30 päivän kuluessa *kuittaamisen* perusteiden syntymisestä. Lausuma on pätevä myös, jos se toimitetaan tuomioistuimen asettamalle valvojalle (uudelleenjärjestelylain 233, 273 ja 297 §).

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssilain 83–118 § sisältävät erityisiä säännöksiä konkurssiin asettamisen vaikutuksista konkurssiin asetetun osapuolen velvoitteisiin, 119–123 § säännöksiä konkurssiin asetetun osapuolen saamista perinnöistä ja 124–126 § säännöksiä konkurssiin asetetun osapuolen aviovarallisuussuhteista.

Konkurssilain 81–82 §:ssä kielletään konkurssipesään sisältyvän omaisuuden asettaminen pantiksi, rekisteröidyksi pantiksi tai vakuudeksi.

Konkurssiin asetetun henkilön tekemän sopimuksen määräykset, jotka estävät konkurssimenettelyn tavoitteen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä, eivät päde konkurssipesän suhteen. Sopimus omaisuuden omistuksen, saatavan tai muun oikeuden siirrosta, joka on tehty vakuuden antamiseksi tietyille saatavalle, on pätevä konkurssipesän suhteen, jos se on tehty kirjallisesti oikeaksi todistettuna ajankohtana, paitsi jos kyseessä on sopimus rahavakuudesta (konkurssilain 84 §).

Konkurssilain 85 ja 85a §:ssä säädetään yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat puitesopimuksia termiinioperaatioista tai arvopaperien myynnistä takaisinostosopimuksilla.

Konkurssiin asetetun osapuolen vielä eräänmättömät taloudelliset velvoitteet eräänntyvät konkurssipäätöksen tekopäivänä. Konkurssipäätöksen tekopäivänä muista kuin rahamääräisistä velvoitteista tulee rahamääräisiä velvoitteita, jotka on maksettava kyseisenä ajankohtana, vaikka niiden suorittamisen määräaika ei olisi vielä umpeutunut (konkurssilain 91 §).

Velkoja voi saattaa voimaan konkurssiin asetetun osapuolen toimittaman tarjouksen hyväksymisen perusteella tehdystä sopimuksesta aiheutuvan saatavan konkurssimenettelyssä, jos ilmoitus tarjouksen hyväksymisestä toimitettiin konkurssiin asetetulle osapuolelle ennen konkurssipäätöstä.

Jos keskinäiseen sopimukseen perustuvia velvoitteita ei ole konkurssipäätöksen tekopäivänä suoritettu lainkaan tai ne on suoritettu vain osittain, pesänhoitaja voi konkurssia valvovan tuomarin (*sędzia komisarz*) suostumuksella suorittaa konkurssiin asetetun osapuolen velvoitteet ja pyytää toista osapuolta suorittamaan keskinäisen velvoitteen tai irtisanomaan sopimuksen konkurssipäätöksen tekopäivästä lähtien. Jos konkurssiin asetettu osapuoli on konkurssipäätöksen tekopäivänä osapuolena jossain muussa kuin keskinäisessä sopimuksessa, pesänhoitaja voi irtisanoa tämän sopimuksen, ellei laissa toisin säädetä.

Vastapuolen oikeaksi todistettuna ajankohtana toimittaman hakemuksen perusteella pesänhoitaja ilmoittaa kolmen kuukauden kuluessa, irtisanooko hän sopimuksen vai vaatiiko hän sen toteuttamista. Jos pesänhoitaja ei toimita tällaista ilmoitusta tässä määräajassa, sopimus katsotaan irtisanotuksi.

Vastapuoli, jota on aikaisemmin pyydetty suorittamaan velvoitteensa, voi keskeyttää velvoitteen suorittamisen, kunnes keskinäinen velvoite on suoritettu tai siitä on annettu keskinäinen vakuus. Vastapuoli ei ole oikeutettu tähän, jos se sopimuksen tekohetkellä tiesi tai sen olisi pitänyt tietää, että konkurssin perusteet olivat olemassa (konkurssilain 98 §).

Jos pesänhoitaja irtisanoo sopimuksen, vastapuolella on oikeus suoritettujen velvollisuuden palautukseen, vaikka se olisi osa konkurssipesää. Konkurssimenettelyssä osapuoli voi nostaa kanteen suoritettujen velvoitteen ja aiheutuneiden tappioiden osalta toimittamalla nämä vaateet pesänhoitajalle tuomioistuinmenettelyä tukevan tieto- ja viestintätekniikan järjestelmän kautta (konkurssilain 99 §).

Myyjä voi vaatia konkurssiin asetetulle osapuolelle lähetetyn ja maksamatta jääneen irtaimen omaisuuserän – myös arvopaperien – palauttamista, jos konkurssiin asetettu osapuoli tai tämän kyseistä omaisuuserää hallinnoimaan valtuuttama henkilö ei hankkinut kyseistä omaisuuserää ennen konkurssipäätöksen tekemistä.

Myös omaisuuserän konkurssiin asetetulle osapuolelle lähettäneellä vastaanottajalla on oikeus omaisuuserän palautukseen. Myyjä tai vastaanottaja, jolle omaisuuserä on palautettu, maksaa takaisin aiheutuneet tai aiheutuvat kulut sekä ennakkomaksut. Pesänhoitaja voi kuitenkin pitää omaisuuserän, jos hän maksaa konkurssin tehneen osapuolen maksettavaksi tulleen hinnan ja kulut tai huolehtii niiden maksamisesta. Pesänhoitaja on oikeutettu tekemään tämän kuukauden kuluessa palautuksen pyytämistä (konkurssilain 100 §).

Konkurssiin asetetun osapuolen tekemät kaupinta- tai lähetyssopimukset, joissa konkurssiin asetettu osapuoli oli kaupitsija tai lähettäjä, sekä arvopaperisalkun hoitoa koskevat sopimukset raukeavat, kun konkurssipäätös tehdään. Näin syntyneestä tappiosta johtuvia saatavia voidaan vaatia konkurssimenettelyssä.

Konkurssiin asetetun osapuolen tekemät kaupinta- tai lähetyssopimukset, joissa konkurssiin asetettu osapuoli oli komissionsaaja tai vastaanottaja, voidaan irtisanoa ilman korvausta konkurssipäätöksen tekopäivänä (konkurssilain 102 §).

Edustusopimukset raukeavat sinä päivänä, jona jompikumpi osapuoli asetetaan konkurssiin. Kaupitsijan konkurssin tapauksessa edustaja voi konkurssimenettelyssä vaatia sopimuksen raukeamisesta sille aiheutuneiden tappioiden korvaamista (konkurssilain 103 §).

Jos lainanottaja tai antaja asetetaan konkurssiin, käyttöoikeussopimus voidaan purkaa kumman tahansa osapuolen pyynnöstä, jos sopimuksen kohde on jo lainattu. Jos kohdetta ei vielä ole lainattu, sopimus raukeaa (konkurssilain 104 §).

Jos jompikumpi lainasopimuksen osapuoli asetetaan konkurssiin, lainasopimus raukeaa, ellei lainan kohdetta ole vielä lainattu (konkurssilain 105 §).

Kiinteistön vuokrasopimus sitoo osapuolia, jos sopimuksen kohde on asetettu vuokralaisen käyttöön (konkurssilain 107 §). Konkurssia valvovan tuomarin päätöksen nojalla pesänhoitaja irtisanoo konkurssiin asetetun osapuolen tekemän kiinteistön vuokrasopimuksen kolmen kuukauden irtisanomisajalla, vaikka konkurssiin asetetun osapuolen ei olisi ollut sallittua irtisanoa kyseistä sopimusta. Konkurssimenettelyssä irtisanotun sopimuksen toinen osapuoli voi hakea korvausta siitä, että kiinteistön vuokrasopimus on irtisanottu ennen sopimuksen mukaista määräaika, toimittamalla kyseiset vaateet pesänhoitajalle tuomioistuimenmenettelyä tukevan tieto- ja viestintätekniikan järjestelmän kautta. Edellä mainittuja säännöksiä sovelletaan soveltuvien osin yritystä tai sen organisaatioyksikköä koskevaan vuokrasopimukseen (konkurssilain 109 §).

Luottosopimus raukeaa konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen, jos lainanantaja ei ollut asettanut varoja konkurssiin asetetun osapuolen käyttöön ennen tätä ajankohtaa. Lainanantaja voi hakea vahingonkorvausta konkurssimenettelyssä toimittamalla nämä vaateet pesänhoitajalle tuomioistuimenmenettelyä tukevan tieto- ja viestintätekniikan järjestelmän kautta (konkurssilain 111 §).

Konkurssipäätös ei vaikuta konkurssiin asetetun osapuolen pankkitilejä, arvopaperitilejä tai koontitilejä koskeviin sopimuksiin (konkurssilain 112 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamispäivästä sen lopettamispäivään tai päivään, jona päätös menettelyn keskeyttämisestä tulee lainvoimaiseksi, velallinen tai selvittäjä ei saa suorittaa velvoitteita, jotka johtuvat lain mukaan akordin alaisista vaatimuksista.

Sopimusmääräykset, joilla määrätään sellaisen oikeussuhteen muuttamisesta tai purkamisesta, jossa velallinen on osapuolena, ovat mitättömiä siinä tapauksessa, että haetaan uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamista tai aloitetaan tällainen menettely.

Velallisen tekemän sopimuksen määräykset, jotka estävät uudelleenjärjestelymenettelyn tavoitteen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä, eivät päde akordin alaisen omaisuuden suhteen.

Uudelleenjärjestelylain 250 §:ssä säädetään yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat puitesopimuksia termiinioperaatioista tai arvopaperien myynnistä takaisinostosopimuksilla.

Uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamispäivästä sen lopettamispäivään tai päivään, jona päätös menettelyn keskeyttämisestä tulee lainvoimaiseksi, vuokranantaja ei saa ilman velkojatoimikunnan suostumusta irtisanoa niiden tilojen tai kiinteistöjen vuokrasopimusta, joissa velallisen yritys toimii.

Edellä esitettyjä vuokrasopimuksia koskevia sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin luottosopimuksiin sellaisten varojen osalta, jotka on asetettu lainanottajan käyttöön ennen menettelyn aloittamista, vuokrasopimuksiin, omaisuusvahinkovakuutuksiin, pankkitilisopimuksiin, takuusopimuksiin, velalliselle myönnettyjä lisenssejä koskeviin sopimuksiin ja ennen uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamista myönnettyihin takauksiin ja rempursseihin sekä muihin velallisen yrityksen hallinnoinnin kannalta olennaisiin sopimuksiin (uudelleenjärjestelylain 256, 273 ja 297 §).

Lisäksi selvittäjä voi ennen saneerausmenettelyn aloittamista irtisanoa konkurssia valvovan tuomarin suostumuksella keskinäisen sopimuksen, jota ei ole toteutettu lainkaan tai joka on toteutettu vain osittain, mikäli toisen osapuolen suorittama sopimuksen täytäntöönpano muodostaa jakamattoman kokonaisuuden. Jos toisen osapuolen suorittama sopimuksen toteuttaminen on jaettavissa osiin, tätä säännöstä sovelletaan soveltuvin osin siinä määrin kuin toisen osapuolen oli toteutettava sopimus saneerausmenettelyn jälkeen. Jos selvittäjä irtisanoo sopimuksen, toinen osapuoli voi vaatia saneerausmenettelyn aloittamisen jälkeen ja ennen irtisanomisilmoituksen vastaanottamista toteuttamansa suorituksen palauttamista, jos kyseinen suoritus on osa velallisen omaisuutta. Jos tämä ei ole mahdollista, toinen osapuoli voi nostaa kanteen sopimuksen toteuttamisen ja siitä aiheutuneiden tappioiden osalta. Näihin vaatimuksiin ei voida soveltaa akordimenettelyä (uudelleenjärjestelylain 298 §).

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Tuomioistuin voi velallisen, väliaikaisen valvojan tai konkurssihakemuksen jättäneen velkojan pyynnöstä keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn ja kumota pankkitilin ulosmittauksen, jos tämä on tarpeen konkurssimenettelyn tavoitteiden saavuttamiseksi (konkurssilain 39 §).

Ennen konkurssipäätöksen tekemistä aloitettu konkurssipesään sisältyvään omaisuuteen kohdistuva *täytäntöönpanomenettely* keskeytetään lain mukaan konkurssipäätöksen tekopäivästä lähtien. Menettely keskeytetään lain nojalla, kun päätös konkurssiin asettamisesta tulee lainvoimaiseksi (konkurssilain 146 §).

Konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen konkurssipesää koskevia tuomioistuin-, hallinto- ja hallintotuomioistuinmenettelyjä voidaan aloittaa ja toteuttaa vain pesänhoitajan toimesta tai pesänhoitajaa vastaan (konkurssilain 144 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä sellaista saatavaa koskeva, ennen menettelyn aloittamista aloitettu *täytäntöönpanomenettely*, johon lain mukaan sovelletaan akordimenettelyä, keskeytetään lain mukaan uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamispäivästä lähtien (uudelleenjärjestelylain 259 ja 278 §). Saneerausmenettelyssä keskeytys koskee kaikkia täytäntöönpanomenettelyjä, jotka kohdistuvat kyseisen menettelyn kohteena olevaan omaisuuteen sisältyviin velallisen omaisuuseriin (uudelleenjärjestelylain 312 §).

Kun päätös akordin hyväksymisestä tulee lainvoimaiseksi, velallista vastaan akordin alaisten saatavien varmistamiseksi toteutettavat turvaamis- ja *täytäntöönpanomenettelyt* lopetetaan lain nojalla. Velallista vastaan toteutettavia keskeytettyjä turvaamis- ja *täytäntöönpanomenettelyjä*, joiden tarkoituksena on varmistaa akordin ulkopuoliset saatavat, voidaan jatka velkojan pyynnöstä (uudelleenjärjestelylain 170 §).

Akordimenettelyn, nopeutetun akordimenettelyn tai saneerausmenettelyn aloittaminen ei estä velkojaa aloittamasta tuomioistuin-, hallinto- tai hallintotuomioistuinmenettelyjä tai välitystuomioistuinmenettelyä vaatiakseen saatavia, jotka on sisällytettävä saatavaluetteloon (uudelleenjärjestelylain 257, 276 ja 310 §).

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen tuomioistuin keskeyttää menettelyn viran puolesta, jos se koskee konkurssipesää – eli jos sen tulos voi vaikuttaa konkurssipesään (se koskee konkurssipesään sisältyvää omaisuuskohdetta) – ja konkurssipäätös on tehty ja jos konkurssimenettelyssä on nimitetty pakkohallinnon täytäntöönpanija (siviiliprosessilain (*kodeks postępowania cywilnego*) 174 §:n 1, 4 ja 5 momentti). Tuomioistuin kutsuu pesänhoitajan tai pakkohallinnon täytäntöönpanijan osallistumaan menettelyyn (siviiliprosessilain 174 §:n 3 momentti). Jos konkurssiin asetettu osapuoli (velallinen) toimii kantajana, tuomioistuin jatkaa viran puolesta

keskeytettyä menettelyä heti kun pesänhoitaja (pakkohallinnon täytäntöönpanija) on nimetty (siviiliprosessilain 180 §:n 1 ja 5 momentti).

Pesänhoitajaa vastaan voidaan aloittaa menettely vain, jos saatavaa ei konkurssimenettelyssä ole sisällytetty saatavien luetteloon sen jälkeen, kun kaikki laissa kuvatut mahdollisuudet on käytetty (konkurssilain 145 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyn alkaessa vireillä olevat tuomioistuinmenettelyt keskeytetään, jos ne koskevat akordin alaista omaisuutta (tai saneerausmenettelyn kohteena olevaa omaisuutta) ja uudelleenjärjestelymenettelyssä on nimetty selvittäjä tai jos saneerausmenettelyn aloittamismenettelyssä on nimetty väliaikainen selvittäjä ja menettely koskee vakuudella katettua omaisuutta (siviiliprosessilain 174 §:n 1, 4 ja 5 momentti). Tuomioistuin kutsuu väliaikaisen selvittäjän tai selvittäjän osallistumaan menettelyyn (siviiliprosessilain 174 §:n 3 momentti).

Saatavan hyväksymisellä, saatavasta luopumisella, akordilla tai velallisen suorittamalla asian merkityksellisten tosiseikkojen myöntämisellä ei ole tällaisissa tapauksissa oikeusvaikutusta ilman tuomioistuimen asettaman valvojan hyväksyntää (uudelleenjärjestelylain 258 §).

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojien osallistumista konkurssimenettelyyn säännellään konkurssilain 189–213 §:llä. Velkojilla, joiden vaatimukset on hyväksytty, on oikeus osallistua velkojainkokoukseen ja äänestää.

Konkurssia valvova tuomari perustaa velkojatoimikunnan viran puolesta, jos tämä katsotaan tarpeelliseksi, tai pyynnöstä, sekä nimittää ja erottaa sen jäsenet. Velkojatoimikunta avustaa pesänhoitajaa, valvoo tämän toimia, tutkii konkurssipesän muodostavien varojen tilan, myöntää luvan toimiin, jotka voidaan toteuttaa vain velkojatoimikunnan luvalla, ja ilmaisee kantansa muista kysymyksistä konkurssia valvovan tuomarin tai pesänhoitajan pyynnöstä. Velkojatoimikunta voi pyytää konkurssiin asetettua osapuolta tai pesänhoitajaa antamaan selvityksiä ja tutkia kirjanpitoa ja konkurssiin liittyviä asiakirjoja, mikäli tämä ei loukkaa liikesalaisuutta.

Seuraavilla pesänhoitajan toimilla on oltava velkojatoimikunnan lupa, jotta ne olisivat päteviä:

1. pesänhoitajan suorittama yrityksen hallinnoinnin jatkaminen, jos sen on tarkoitus kestää yli kolme kuukautta konkurssiin asettamisen jälkeen
2. luopuminen koko yrityksen myynnistä
3. konkurssipesään sisältyvän omaisuuden suora myynti
4. laina- tai luottosopimusten tekeminen ja konkurssiin asetetun osapuolen omaisuuden rasittaminen rajoitetuilla omistusoikeuksilla
5. riitaisten saatavien hyväksyminen, niistä luopuminen tai niitä koskevan sovintomenettelyn aloittaminen sekä riita-asian saattaminen välitystuomioistuimen käsiteltäväksi.

Tästä voidaan poiketa, jos jokin edellä mainituista toimista on toteutettava välittömästi ja koskee enintään 10 000 Puolan zlotyn arvoista omaisuutta – tällöin pesänhoitaja, tuomioistuimen asettama valvoja tai selvittäjä voi toteuttaa sen ilman velkojatoimikunnan lupaa.

Velkojatoimikunnan lupaa ei tarvita myöskään irtaimen omaisuuden myyntiin, jos kaiken konkurssipesään sisältyvän ja luetteloon merkityn irtaimen omaisuuden arvioitu arvo on enintään 50 000 Puolan zlotya, eikä saatavien ja muiden oikeuksien myyntiin, jos kaikkien konkurssipesään sisältyvien ja luetteloon merkittyjen saatavien ja muiden oikeuksien nimellisarvo on enintään 50 000 Puolan zlotya.

Konkurssimenettelyssä velkoja voi tehdä akordiehdotuksen.

Velkojat voivat myös riitauttaa konkurssia valvovan tuomioistuimen tai tuomarin päätöksen pesänhoitajan kirjanpitoraporttien hyväksymisestä, saatavaluetteloa koskevat päätökset myös muiden velkojien saatavien osalta, varojen jakamissuunnitelman, pesänhoitajan korvauksen ja päätöksen keskeyttää tai päättää konkurssimenettely.

Velkojien osallistumista uudelleenjärjestelymenettelyyn säännellään uudelleenjärjestelylain 104–139 §:llä.

Velkojat, joiden vaatimukset on kirjattu hyväksytyyn saatavaluetteloon, sekä velkojat, jotka saapuvat velkojainkokoukseen ja toimittavat konkurssia valvovalle tuomarille saatavansa vahvistavan täytäntöönpanomääräyksen, ovat oikeutettuja osallistumaan velkojainkokoukseen ja äänestämään.

Velkojainkokouksessa voidaan saada aikaan sovintoratkaisu, jos kokoukseen osallistuu vähintään viidennes velkojista, joilla on oikeus äänestää akordista.

Konkurssia valvova tuomari asettaa velkojatoimikunnan ja nimittää ja erottaa sen jäsenet viran puolesta tai pyynnöstä. Velkojatoimikunta avustaa tuomioistuimen asettamaa valvojaa tai selvittäjää, valvoo näiden toimia, tutkii konkurssipesän muodostavien varojen tilan, myöntää luvan toimiin, jotka voidaan toteuttaa vain velkojatoimikunnan luvalla, ja ilmaisee kantansa muista kysymyksistä konkurssia valvovan tuomarin, tuomioistuimen asettaman valvojan, selvittäjän tai velallisen pyynnöstä. Velkojainkokous ja sen jäsenet voivat toimittaa huomautuksensa velallisen, tuomioistuimen asettaman valvojan tai selvittäjän toimista konkurssia valvovalle tuomarille. Velkojatoimikunta voi pyytää velalliselta, tuomioistuimen asettamalta valvojalta tai selvittäjältä selvennyksiä ja tutkia velallisen kirjanpitoa ja asiakirjoja, mikäli tämä ei loukkaa liikesalaisuutta. Muissa ja epäselvissä tapauksissa konkurssia valvova tuomari määrittelee velkojatoimikunnan jäsenten oikeudet tutkia velallisen yrityksen kirjanpitoa ja asiakirjoja.

Ollakseen päteviä seuraavat velallisen tai selvittäjän toimet edellyttävät velkojatoimikunnan suostumusta:

- akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksellä sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen
- omaisuuskohteen tai oikeuden omistuksen siirto sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen
- akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen muilla oikeuksilla
- luotto- tai lainasopimusten tekeminen
- velallisen yritystä tai sen organisoitua osaa koskevan vuokrasopimuksen tai muun samanlaisen sopimuksen tekeminen (Edellä esitettyjä toimia, jotka on toteutettu velkojatoimikunnan suostumuksella, ei voida katsoa mitättömiksi konkurssipesän suhteen.)
- velallisen suorittama kiinteän omaisuuden tai muiden omaisuserien myynti yli 500 000 Puolan zlotyn arvosta.

Velkojat voivat myös riitauttaa uudelleenjärjestelyä valvovan tuomioistuimen tai konkurssia valvovan tuomarin päätöksen pesänhoitajan kirjanpitoraporttien hyväksymisestä, saatavaluetteloa koskevat päätökset (akordi- ja saneerausmenettelyt) sekä muiden velkojien saatavia koskevat päätökset, tuomioistuimen asettaman valvojan tai selvittäjän korvauksen ja päätöksen keskeyttää tai päättää konkurssimenettely.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssimenettelyssä pesänhoitaja laatii konkurssipäätöksen jälkeen luettelon, arvioi konkurssipesän ja laatii selvitystilasuunnitelman. Likvidaatiosuunnitelmassa määritellään konkurssiin asetetun osapuolen omaisuuden, erityisesti yrityksen, ehdotettu myyntitapa, myynnin ajankohta, kustannusarvio ja elinkeinotoiminnan jatkamisen taloudelliset perustelut (konkurssilain 306 §). Laadittuaan saatavaluettelon ja selvityksen konkurssipesän taloudellisesta tilanteesta tai toimitettuaan yleisen kirjallisen selvityksen pesänhoitaja likvidoi konkurssipesän (konkurssilain 308 §).

Likvidaation jälkeen pesänhoitaja voi jatkaa konkurssiin asetetun osapuolen yrityksen hallinnointia, jos sovintoratkaisu (akordi) velkojien kanssa on mahdollinen tai jos yritys kokonaisuudessaan tai sen organisoituja osia on mahdollista myydä (konkurssilain 312 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyissä, eli nopeutetussa akordimenettelyssä ja akordimenettelyssä velallinen tavallisesti jatkaa yrityksensä hallinnointia. Uudelleenjärjestelylain 239 §:n 1 momentin ja 295 §:n mukaisesti

velalliselta voidaan riistää yrityksen hallintaoikeus, jos

1. velallinen tietoisesti tai muutoin rikkoo lakia yritystä hallinnoidessaan siten, että se aiheuttaa vahinkoa velkojille tai mahdollistaa tällaisen vahingon tulevaisuudessa
2. on ilmeistä, että hallintatapa ei takaa akordin täytäntöönpanoa tai velalliselle on nimitetty edunvalvoja (*kurator*) 68 §:n 1 momentin mukaisesti
3. velallinen ei noudata konkurssia valvovan tuomarin tai tuomioistuimen asettaman valvojan ohjeita, ja erityisesti jos hän ei toimita lainmukaisia akordiehdotuksia konkurssia valvovan tuomarin asettamassa määräajassa.

Jos saneerausmenettelyn tuloksellinen toteuttaminen edellyttää velallisen tai hänen edustajiensa henkilökohtaista osallistumista ja nämä samalla takaavat asianmukaisen hallinnoinnin, tuomioistuin voi antaa velalliselle luvan jatkaa koko yrityksen tai sen osan juoksevaa hallintoa (uudelleenjärjestelylain 288 §:n 3 momentti).

Akordin hyväksymismenettelyssä velallinen hallinnoi yritystään koko menettelyn ajan.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Jos konkurssiin asetetun osapuolen henkilökohtainen velallinen haluaa osallistua konkurssimenettelyyn, hänen on toimitettava vaateensa pesänhoitajalle kansallisen velallisrekisterin tieto- ja viestintätekniikan järjestelmän kautta konkurssipäätöksessä asetetussa määräajassa, jos se on tarpeen velallisen saatavan vahvistamiseksi. Velkoja voi ilmoittaa saatavan myös siinä tapauksessa, että sen vakuudeksi on asetettu kiinnitys, pantti, rekisteröity pantti, panttioikeus, aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys tai muu maa- ja kiinnitysrekisteriin tai alusrekisteriin tehty merkintä (jos velkoja ei ilmoita sitä, se liitetään luetteloon viran puolesta). Työsuhteeseen perustuvat saatavat liitetään luetteloon viran puolesta (konkurssilain 236 §:n 1 ja 2 momentti ja 237 §).

Konkurssimenettelyn kustannukset maksetaan ensin ennen konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen syntyneitä konkurssipesän vastuita jakosuunnitelmaa laatimatta.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä luettelo saatavista kattaa ennen menettelyn aloittamista syntyneet velalliseen kohdistuvat henkilökohtaiset saatavat (uudelleenjärjestelylain 76 §). Saatavaluettelossa esitetään erikseen saatavat, joihin sovelletaan lain nojalla akordimenettelyä, ja saatavat, joihin sovelletaan akordimenettelyä velkojan suostumuksella (uudelleenjärjestelylain 86 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä saatavia ei ilmoiteta. Valvoja tai selvittäjä laatii saatavaluettelon velallisen kirjanpidon, tämän muiden asiakirjojen sekä maa- ja kiinnitysrekisteriin ja muihin rekistereihin tehtyjen merkintöjen perusteella.

Akordi sitoo velkojia, joiden saataviin sovelletaan uudelleenjärjestelylain mukaan akordimenettelyä, vaikka ne eivät sisältyisi saatavaluetteloon. Akordi ei sido velkojia, joita velallinen ei ole ilmoittanut ja jotka eivät ole osallistuneet menettelyyn (uudelleenjärjestelylain 166 §).

Akordimenettelyä ei voida soveltaa elatusapusaataviin eikä sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman vuoksi maksettaviin etuuksiin tai elinkorkosopimuksen nojalla vastineeksi oikeuksista myönnettyyn elinkorkoon; vaatimukseen omaisuuden siirrosta ja oikeuksien loukkaamisen lopettamisesta; saataviin, joista velallinen on vastuussa uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen saatavan perinnön yhteydessä, kun perintö on sisällytetty akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen. Akordi ei koske myöskään työsuhteeseen perustuvia saatavia eikä saatavia, joiden vakuudeksi on asetettu velallisen omaisuutta kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla, panttioikeudella tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksellä, vakuuden kattaman arvon osalta, paitsi jos velkoja suostuu siihen, että ne sisällytetään akordiin (uudelleenjärjestelylain 151 §).

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Saatavien ilmoittamista, todistamista ja hyväksymistä konkurssimenettelyissä koskevista säännöistä säädetään konkurssilain 239 a-266 §:ssä.

Konkurssimenettelyssä velkojat vastaavat saatavien ilmoittamisesta. Määräaika saatavan ilmoittamiselle on 30 päivää siitä päivästä, jona konkurssiin asettamista koskeva ilmoitus julkaistaan kansallisen velallisrekisterin tieto- ja viestintäteknisessä järjestelmässä.

Työsuhteeseen perustuvia saatavia ei tarvitse ilmoittaa. Tämän tyyppiset saatavat sisällytetään luetteloon saatavista viran puolesta (konkurssilain 237 §).

Velkoja ilmoittaa saatavansa kansallisen velallisrekisterin tieto- ja viestintäteknisessä järjestelmässä olevalla lomakkeella. Ilmoituksessa on esitettävä velkojan etu- ja sukunimi tai rekisteröity toiminimi, PESEL-numero (henkilötunnus) tai KRS-numero (kansallinen tuomioistuinrekisteri), tai jos niitä ei ole, tiedot, joiden avulla velkoja voidaan yksilöidä selvästi, yritys, jonka nimissä elinkeinonharjoittajana toimiva velkoja toimii, velkojan asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka, velkojan osoite tai verotunniste (NIP), jos sellainen on, kuvaus saatavasta sekä liitännäiskuluista sekä muiden kuin rahasaatavien arvo, todisteet saatavan olemassaolosta (riittää, että saatava on hyväksytty uudelleenjärjestelymenettelyssä laadittuun saatavaluetteloon), luokka, johon saatava voidaan luokitella, saatavaan liittyvät vakuudet tai kansallisen täytäntöönpanolain (verotunniste), velkojan pankkitilin numero, jos velkojalla on pankkitili, sekä asian käsittelyn tilanne, mikäli saatava on meneillään olevan tuomioistuin-, hallinto-, hallintotuomioistuin- tai välitystuomioistuinmenettelyn kohteena. Jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ole ilmoitetun saatavan henkilökohtainen velallinen, on ilmoitettava saatavan kattamiseksi käytettävän vakuuden kohde.

Pesänhoitaja tarkistaa, voidaanko ilmoitetut saatavat vahvistaa konkurssiin asetetun osapuolen kirjanpidossa tai muissa asiakirjoissa tai maa- ja kiinnitysrekisterissä tai muissa rekistereissä olevien merkintöjen perusteella, ja kehottaa konkurssiin asetettua osapuolta ilmoittamaan tietyssä määräajassa, hyväksyykö hän saatavan. Jos ilmoitettua saatavaa ei voida vahvistaa konkurssiin asetetun osapuolen kirjanpidossa tai muissa asiakirjoissa tai maa- ja kiinnitysrekisterissä tai muissa rekistereissä olevien merkintöjen perusteella, pesänhoitaja kehottaa velkojaa toimittamaan saatavaa koskevassa ilmoituksessa mainitut asiakirjat viikon kuluessa. Jos näin ei tapahdu, saatavaa ei hyväksytä. Määräaikaa ei voida pidentää eikä uusia. Pesänhoitaja voi kuitenkin ottaa huomioon tämän määräajan jälkeen toimitetut asiakirjat, jos tämä ei viivästyttä luettelon toimittamista konkurssia valvovalle tuomarille.

Kahden viikon kuluessa ilmoituksesta, jonka mukaan saatavaluettelo on lisätty menettelyn asiakirjoihin, velkoja voi esittää vastalauseen konkurssia valvovalle tuomarille. Myös konkurssiin asetettu osapuoli voi esittää vastalauseita, jos saatavaluettelon luonnos ei vastaa sen pyyntöjä tai lausumia. Jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ole antanut lausumia kehotuksista huolimatta, se voi esittää vastalauseen vain, jos se osoittaa, että lausuman antamatta jättäminen johtui siitä riippumattomista syistä.

Konkurssia valvova tuomari muuttaa saatavaluettelo sen jälkeen, kun vastalauseesta koskevasta päätöksestä tulee lainvoimainen – ja jos tämä päätös riitautetaan, kun tuomioistuimen päätöksestä tulee lainvoimainen – ja hyväksyy sen. Jos vastalauseita ei esitetä, hän hyväksyy saatavaluettelon vastalauseiden esittämisen määräajan umpeuduttua. Konkurssia valvova tuomari voi muuttaa saatavaluettelo viran puolesta. Jos todetaan, että saatavaluetteloon on lisätty saatavia, joita ei ole tai jotka ovat ilmoitettua pienempiä, tai että siihen ei ole lisätty saatavia, jotka on lisättävä luetteloon viran puolesta, konkurssia valvova tuomari voi muuttaa saatavaluettelo viran puolesta.

Asetetun määräajan umpeuduttua ilmoitetut saatavat tai saatavat, joita ei tarvitse ilmoittaa, mutta jotka esitetään määräajan umpeuduttua, lisätään saatavaluettelon täydennysosaan. Luettelo saatavista oikaistaan lainvoimaisten tuomioiden mukaisesti. Saatavaluettelon laatimisen jälkeen tapahtuva muutos saatavan määrässä otetaan huomioon jakosuunnitelmaa laadittaessa tai velkojainkokouksen äänestyksessä.

Konkurssimenettelyn lopettamisen tai keskeyttämisen jälkeen ote konkurssia valvovan tuomarin hyväksymästä saatavaluettelosta, jossa ilmoitetaan saatava ja velkojan sen lyhentämiseksi saama määrä, toimii täytäntöönpanomääräyksenä konkurssiin asetettua osapuolta vastaan. Konkurssiin asetettu osapuoli voi pyytää

vahvistamaan, että saatavaluetteloon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ole hyväksynyt konkurssimenettelyssä ilmoitettua saatavaa eikä siitä ole vielä annettu lainvoimaista tuomiota. Kun ote luettelosta on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, konkurssiin asetettu osapuoli voi väittää, että luetteloon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, nostamalla kanteen täytäntöönpanomääräyksen julistamiseksi täytäntöönpanokelvottomaksi.

Saatavaluettelon laatimista uudelleenjärjestelymenettelyssä säännellään uudelleenjärjestelylain 84-102 §:llä.

Valvoja tai selvittäjä laatii saatavaluettelon velallisen kirjanpidon, tämän muiden asiakirjojen sekä maa- ja kiinnitysrekisteriin ja muihin rekistereihin tehtyjen merkintöjen perusteella. Yksinkertaistetun hakemuksen perusteella aloitetussa saneerausmenettelyssä saatavaluettelo laaditaan mahdollisuuksien mukaan sitä edeltävässä uudelleenjärjestelymenettelyssä laaditun saatavaluettelon perusteella. Jos velkojat jaetaan akordiehdotuksessa ryhmiin, ehdotettu jako otetaan huomioon saatavaluettelo laadittaessa.

Saatavaluettelossa mainitaan erikseen saatavat, joihin on lain mukaan sovellettava akordimenettelyä, ja saatavat, joihin voidaan soveltaa akordimenettelyä velkojan suostumuksella.

Nopeutetussa akordimenettelyssä velallinen voi vastustaa saatavan lisäämistä saatavaluetteloon. Tällaista saatavaa pidetään riitaisena saatavana. Tässä tapauksessa konkurssia valvova tuomari muuttaa saatavaluettelo ja riitaisten saatavien luettelo vastaavasti.

Akordi- ja saneerausmenettelyssä osapuolet voivat kahden viikon kuluessa saatavaluettelon toimittamispäivämäärän ilmoittamisesta ilmoittaa konkurssia valvovalle tuomarille vastustavansa saatavan lisäämistä saatavaluetteloon. Velallinen voi esittää vastalauseen, jos saatavaluettelo ei vastaa hänen lausumaansa saatavan hyväksymisestä tai kiistämisestä. Jos velallinen ei ole antanut lausumaa, hän voi esittää vastalauseen vain, jos hän voi osoittaa, lausuman antamatta jättäminen johtui hänestä riippumattomista syistä. Velallinen tai velkoja, jota ei ole lisätty saatavaluetteloon, voi vastustaa luettelon ulkopuolelle jätettyä saatavaa samassa määräajassa.

Konkurssia valvova tuomari hylkää tämän määräajan jälkeen tehdyt tai muista syistä kelpaamattomat vastalauseet sekä vastalauseet, joissa on vastalauseen esittäjän korjaamatta jättämiä puutteita tai joista osapuoli ei ole maksanut vaadittua maksua annetussa määräajassa.

Konkurssia valvova tuomari ei ota huomioon lausumia ja näyttöä, joka ei sisälly vastalauseeseen, paitsi jos vastalauseen esittänyt osapuoli todistaa lähtökohtaisesti, että niiden jättäminen pois vastalauseesta johtui siitä riippumattomista syistä tai että lausumien ja näytön liittäminen mukaan myöhässä ei viivästyttä asian käsittelyä.

Vastalauseita tukevat seikat voidaan näyttää toteen vain asiakirjatodisteilla tai asiantuntijalausunnolla. Jos saatava vahvistetaan tuomioistuimen lainvoimaisella tuomiolla, saatavan saatavaluetteloon lisäämistä koskeva vastalause voi perustua vain sen oikeudenkäynnin jälkeisiin tapahtumiin, jossa tuomio annettiin.

Konkurssia valvova tuomari, hänen varamiehensä tai nimetty tuomari käsittelee vastalauseen suljetussa istunnossa kahden kuukauden kuluessa vastalauseen esittämisestä. Jos vastalauseen käsittelevä tuomari päättää, että tarvitaan kuuleminen, hän ilmoittaa tästä tuomioistuimen asettamalle valvojalle tai selvittäjälle, vastalauseen esittäneelle velalliselle tai velkojalle sekä velkojalle, jonka saatavaa vastalause koskee. Näiden perusteltukin saapumatta jättäminen kuulemiseen ei estä päätöksen antamista. Konkurssia valvova tuomari, hänen varamiehensä tai nimetty tuomari voi luopua asiantuntijalausuntoon perustuvasta todistelusta, jos asiantuntija on antanut lausunnon muissa menettelyissä tuomioistuimessa, välitystuomioistuimessa tai hallintoelimessä. Tässä tapauksessa näyttönä toimivat asiantuntijalausunnon sisältävät asiakirjat.

Velallinen, tuomioistuimen asettama valvoja tai selvittäjä sekä velkojat voivat hakea muutosta vastalauseen kohdetta koskevaan päätökseen.

Saatavaluettelo muutetaan päätöksen mukaisesti, kun vastalauseen hyväksyvästä päätöksestä tulee lainvoimainen. Nopeutetussa akordimenettelyssä konkurssia valvova tuomari hyväksyy saatavaluettelon velkojainkokouksessa.

Akordi- ja saneerausmenettelyssä konkurssia valvova tuomari hyväksyy saatavaluettelon vastalauseiden jättämisen määräajan umpeuduttua, tai jos vastalause esitetään, sitä koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Konkurssia valvova tuomari hyväksyy saatavaluettelon, johon eivät vaikuta vastalauseet, joista ei ole vielä annettu lainvoimaista päätöstä, jos saatavat, joita nämä vastalauseet koskevat, ovat yhteensä enintään 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista. Tuomioistuin tai konkurssia valvova tuomari keskeyttää näitä vastalauseita koskevat menettelyt, jos niistä ei ole annettu lainvoimaista tuomiota akordista toimitettavaan äänestykseen mennessä.

Jos havaitaan, että saatavaluettelo sisältää saatavan, jota ei ole tai joka on ilmoitettua pienempi, tai muulle henkilölle kuin luettelossa velkojaksi nimetyille lankeavan saatavan, konkurssia valvova tuomari voi poistaa saatavan luettelosta viran puolesta. Päätös saatavan poistamisesta luettelosta ilmoitetaan velkojalle, jota se koskee, velalliselle ja valvojalle tai selvittäjälle. Nämä henkilöt eivät voi hakea päätökseen muutosta.

Valvoja tai selvittäjä laatii saatavaluettelon täydennysosan, jos luettelon toimittamisen jälkeen paljastuu saatava, jota ei ole kirjattu luetteloon.

Kun akordin hyväksymisestä on lopullisesti kieltäydytty tai uudelleenjärjestelymenettely on lopullisesti keskeytetty, ote hyväksytystä saatavaluettelosta, josta ilmenee velkojan nimi ja hänen saatavansa, toimii täytäntöönpanomääräyksenä velallista vastaan.

Kun akordi on lopullisesti hyväksytty, ote hyväksytystä saatavaluettelosta sekä ote lopullisesta akordin hyväksymispäätöksestä toimii täytäntöönpanomääräyksenä velallista ja sovinnon täytäntöönpanon takaavan vakuuden antanutta osapuolta vastaan, jos vakuuden vahvistava asiakirja on toimitettu tuomioistuimelle, ja sitä osapuolta vastaan, jonka on suoritettava lisämaksu, jos akordissa määrätään lisämaksuista velkojien välillä.

Velallinen voi pyytää vahvistamaan, että saatavaluettelon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, jos velallinen on esittänyt uudelleenjärjestelymenettelyssä vastalauseen eikä tuomioistuin ole vielä antanut saatavasta lainvoimaista tuomiota.

Kun ote hyväksytystä saatavaluettelosta on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, velallinen voi väittää, että luetteloon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, nostamalla kanteen täytäntöönpanomääräyksen julistamisesta täytäntöönpanokelvottomaksi.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssimenettelyssä säännöt omaisuuden myynnistä saatavien varojen jakamisesta vahvistetaan konkurssilain 335–351 §:ssä.

Ensin varoista maksetaan menettelyn kustannukset ja sen jälkeen, jos varat riittävät, muut konkurssipesän vastuut lisäämällä kyseiset summat konkurssipesään.

Pesänhoitaja maksaa elatusapusaatavat konkurssipäätöksen tekemisen jälkeiseltä ajalta niiden erääntyessä, kunnes lopullinen jakosuunnitelma on laadittu, kulloinkin jokaiselle oikeudenomistajalle enintään vähimmäispalkkaa vastaavalta määrältä. Loppuosaa näistä saatavista ei makseta konkurssipesästä.

Konkurssipesästä maksettavat saatavat (jotka maksetaan sen jälkeen, kun menettelykustannukset, konkurssipesän vastuut ja elatusapusaatavat on katettu täysimääräisesti) kuuluvat seuraaviin luokkiin:

- ensimmäinen luokka – työsuhteeseen perustuvat saatavat konkurssipäätöksen tekemistä edeltävältä ajalta, lukuun ottamatta saatavia, jotka koskevat konkurssiin asetetun osapuolen edustajien tai konkurssiin asetetun osapuolen yrityksen hallinnointiin tai valvontaan liittyviä toimia hoitavan henkilön korvauksia, viljelijöiden saatavia, jotka perustuvat heidän omien tilojensa tuotteiden toimittamista koskeviin sopimuksiin, elatusapusaatavia ja sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman vuoksi maksettavia etuuksia ja elinkorkosopimuksen nojalla vastineeksi oikeuksista myönnettyä elinkorkoa konkurssipäätöstä edeltävien kolmen vuoden ajalta, sosiaaliturvajärjestelmästä 13. lokakuuta 1998 annetussa laissa (Puolan virallinen lehti 2022, kohdat 1009, 1079 ja 115) tarkoitettuihin sosiaalivakuutusmaksuihin liittyviä saatavia ja uudelleenjärjestelymenettelyssä selvittäjän toimien vuoksi syntyneitä saatavia tai uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen velallisen suorittamien

sellaisten toimien vuoksi syntyneitä saatavia, jotka eivät edellytä velkojatoimikunnan tai tuomioistuimen asettaman valvojan suostumusta tai jotka on toteutettu velkojatoimikunnan tai tuomioistuimen asettaman valvojan suostumuksella, jos konkurssipäätös tehtiin yksinkertaistetun konkurssihakemuksen perusteella, sekä saatavia, jotka koskevat luottoja, lainoja, joukkovelkakirjoja, vakuuksia tai reimbursseja tai muuta rahoitusta, josta määrätään uudelleenjärjestelymenettelyssä hyväksytyssä akordissa ja joka on myönnetty tämän akordin täytäntöönpanon yhteydessä, jos konkurssipäätös tehtiin kolmen kuukauden kuluessa akordin lopullisesta peruuttamisesta jätetyn konkurssihakemuksen perusteella

- toinen luokka - muut saatavat, ellei niitä ole katettu muissa luokissa, erityisesti verot ja julkiset maksut sekä muut sosiaalivakuutusmaksuihin liittyvät saatavat
- kolmas luokka - edellä mainittuihin luokkiin sisältyvien saatavien korko siinä järjestyksessä, jossa nimellisarvomäärät maksetaan, sekä tuomioistuimen määräämät ja hallinnolliset sakot sekä lahjoituksia ja perintöjä koskevat saatavat
- neljäs luokka - yhtiömiesten tai osakkaiden saatavat, jotka liittyvät lainaan tai muuhun oikeustoimeen, jolla on vastaavat vaikutukset, etenkin tavaratoimituksiin osamaksulla konkurssiin asetetulle osapuolelle, joka oli pääomayhtiö konkurssipäätöksen tekemistä edeltävien viiden vuoden aikana, korkoineen.

Jos jaettava määrä ei riitä kaikkien saatavien kattamiseen, seuraavan luokan saatavat maksetaan vasta kun edellisen luokan saatavat on maksettu täysimääräisesti, ja jos jaettava määrä ei riitä kattamaan kaikkia tietyn luokan saatavia, nämä saatavat maksetaan suhteessa kunkin saatavan määrään.

Saatavat, joiden vakuutena on kiinnitys, pantti, rekisteröity pantti, panttioikeus ja aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys sekä lain mukaan raukeavat oikeudet ja henkilökohtaisten oikeuksien paljastamisen vaikutukset ja kiinteää omaisuutta rasittavat saatavat, ikuinen nautintaoikeus, osuuskunnan jäsenen omistusoikeus asuintiloihin tai alusrekisteriin kirjattu alus, maksetaan rasitteen kohteena olevan osapuolen likvidaatiosta saaduilla varoilla, joista vähennetään kyseisen osapuolen likvidaatiosta aiheutuvat kustannukset ja muut konkurssimenettelyn kustannukset enintään kymmenesosaa likvidaatiolla saaduista varoista vastaavalta määrältä; konkurssimenettelyn kustannuksista vähennetty osuus ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin kiinnitetyn omaisuuskohteen arvon suhteellinen osuus koko konkurssipesän arvosta. Nämä saatavat ja oikeudet katetaan niiden etusijajärjestyksessä. Jos kiinnitetyn osapuolen likvidaatiosta saadut varat käytetään sekä kiinnityksellä ja raukeavilla oikeuksilla vakuutettujen saatavien että henkilökohtaisten oikeuksien ja saatavien kattamiseen, ensisijaisuus riippuu siitä, millä hetkellä kiinnityksen, oikeuden tai saatavan merkintä maa- ja kiinnitysrekisteriin tulee voimaan.

Erillisten säännösten mukaiset vakuussaatavat katetaan yhdenvertaisesti edellä mainittujen saatavien kanssa. Velkojalle lankeavalla määrällä katetaan ensin pääsaatava ja sitten korot ja muut sivukulut, ja lopuksi menettelyn kustannukset.

Jos kiinteä omaisuus, ikuinen nautintaoikeus, osuuskunnan jäsenen omistusoikeus asuintiloihin tai alusrekisteriin kirjattu alus myydään ennen kuin saatavat, joiden vakuutena on kiinnitys tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys ja muita oikeuksia, myytyä omaisuuskohtetta rasittaneet ja myynnin myötä rauenneet henkilökohtaiset oikeudet ja saatavat mukaan luettuina, on maksettu, katetaan elatusapusaatavat sekä sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman aiheuttamisesta korvauksena maksettavat etuudet ja elinkorkosopimuksen nojalla vastineeksi oikeuksista myönnetty elinkorko konkurssipäätöksen jälkeiseltä ajalta sekä korvaus työntekijöiden kiinteistössä, aluksella tai tiloissa myyntiä edeltävien kolmen kuukauden aikana tehdystä työstä, kuitenkin enintään kolme kertaa vähimmäispalkkaa vastaavalta määrältä.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä saatavat katetaan tuomioistuimen hyväksymän akordin mukaisesti. Saatavien kattamista koskevat säännöt säädetään uudelleenjärjestelylain 155–163 §:ssä.

Akordissa voidaan määrätä velkojien jakamisesta ryhmiin eri intressiryhmien mukaan. Tällaisia ovat erityisesti seuraavat:

- velkojat, joilla on työsuhteeseen perustuvia saatavia ja jotka ovat suostuneet kuulumaan akordin soveltamisalaan
- viljelijät, joilla on heidän omien tilojensa tuotteiden toimittamiseen liittyviä saatavia

- velkojat, joiden saatavien vakuutena on velallisen omaisuutta kiinnityksen, pantin, rekisteröidyn pantin, panttioikeuden tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksen muodossa sekä esineen, saatavan tai muun oikeuden omistuksen siirrolla velkojalle ja jotka ovat suostuneet kuulumaan akordin soveltamisalaan
- velkojat, jotka ovat velallisen, joka on pääomayhtiö, yhtiömiehiä tai osakkaita ja joilla on yrityksen osakkeita sellainen määrä, joka antaa heille vähintään 5 prosenttia äänistä yhtiökokouksessa.

Velkojien jakaminen ryhmiin on pakollista, jos akordiehdotukseen sisältyy vakuusvelkoja.

Velallisen vastuiden uudelleenjärjestelyn ehdot ovat kaikille velkojille samat, ja jos akordista äänestetään velkojaryhmittäin, ne ovat samaan ryhmään kuuluville velkojille samat, ellei jokin velkoja nimenomaisesti suostu vähemmän edullisiin ehtoihin.

Velallisen vastuisiin on sallittua soveltaa edullisempia uudelleenjärjestelyehtoja sellaisen velkojan kohdalla, joka uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen on myöntänyt tai aikoo myöntää rahoitusta luoton, joukkovelkakirjojen, pankkitakauksen, remburssin tai jonkin muun akordin täytäntöön panemiseksi välttämättömän rahoitusvälineen avulla.

Työsuhteeseen perustuvien saatavien uudelleenjärjestelyehdot eivät voi olla sellaiset, että työntekijät eivät saa vähimmäispalkkaa.

Uudelleenjärjestelyä sovelletaan yhtäläisesti taloudellisiin ja muihin kuin taloudellisiin velvoitteisiin. Jos velkoja vastustaa viikon kuluessa velkojainkokouksen päivämäärän tiedoksiannon ja akordiehdotuksen kopion saamisesta saatavansa uudelleenjärjestelyä muuksi kuin rahasaatavaksi toimittamalla lausuman valvojalle tai selvittäjälle tai jos uudelleenjärjestely ei muun kuin rahasaatavan luonteen vuoksi ole mahdollista, saatava muunnetaan rahasaatavaksi. Tämä oikeusvaikutus syntyy menettelyn alkaessa.

Sellaisten saatavien uudelleenjärjestelyehdot, joiden vakuutena on velallisen omaisuutta kiinnityksen, pantin, rekisteröidyn pantin, panttioikeuden tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksen muodossa sekä esineen, saatavan tai muun oikeuden omistuksen siirrolla, voidaan eriyttää velkojien ensisijaisuuden mukaan.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Tuomioistuin lopettaa konkurssimenettelyn, kun lopullinen jakosuunnitelma on pantu täytäntöön tai kun kaikkien velkojien vaateet on menettelyn aikana täytetty.

Konkurssiin asetettu osapuoli saa takaisin oikeuden hallita ja käyttää omaisuuttaan päivänä, jona päätös konkurssimenettelyn lopettamisesta tulee lainvoimaiseksi.

Konkurssimenettelyn lopettamisen jälkeen pesänhoitajan aloittamat käynnissä olevat menettelyt konkurssiin asetetun osapuolen suorittaman velkoja vahingoittavan toimen mitätöimiseksi lopetetaan ja keskinäiset vaateet menettelykustannusten takaisin perimiseksi raukeavat. Muissa siviilimenettelyissä konkurssiin asetettu osapuoli korvaa pesänhoitajan.

Konkurssiin asetettu osapuoli, joka on luonnollinen henkilö, voi jättää 30 päivän kuluessa konkurssimenettelyn lopettamisesta annetun päätöksen tiedoksiannosta hakemuksen velkojien maksusuunnitelman laatimisesta ja vastuuvapaudesta jäljellä olevien, konkurssimenettelyssä maksamatta jääneiden velkojen osalta. Konkurssiin asetettu osapuoli, joka on luonnollinen henkilö, voi samassa määräajassa jättää myös veloista vapauttamista koskevan hakemuksen laatimatta velkojien maksusuunnitelmaa, jos konkurssiin asetetun osapuolen henkilökohtaiset olosuhteet osoittavat selvästi, että hän on pysyvästi kyvytön suorittamaan velkojien maksusuunnitelman mukaisia maksuja. Jos konkurssiin asetetun osapuolen henkilökohtaisista olosuhteista johtuva kyvyttömyys suorittaa velkojien maksusuunnitelman mukaisia maksuja ei ole pysyvä, tuomioistuin vapauttaa konkurssiin asetetun osapuolen veloista laatimatta velkojien maksusuunnitelmaa sillä ehdolla, että konkurssiin asetettu osapuoli tai velkojat eivät viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona päätös konkurssiin asetetun osapuolen ehdollisesta veloista vapauttamisesta ilman velkojien maksusuunnitelman laatimista tulee lainvoimaiseksi, esitä velkojien maksusuunnitelman laatimista koskevaa pyyntöä. Jos tällainen pyyntö esitetään,

tuomioistuimien kumoaa päätöksen konkurssiin asetetun osapuolen ehdollisesta veloista vapauttamisesta ilman velkojien maksusuunnitelman laatimista ja laatii velkojien maksusuunnitelman todettuaan, että konkurssiin asetettu osapuoli ei ole enää kykenemätön maksamaan velkojien maksusuunnitelman mukaisia maksuja.

Tuomioistuimien hylkää edellä mainitun pyynnön, jos

1. konkurssiin asetettu osapuoli on aiheuttanut oman maksukyvyttömyytensä tai tahallisesti laajentanut sitä merkittävästi erityisesti tuhlaamalla omaisuuttaan ja jättämällä tahallisesti täyttämättä erääntyneet velvoitteensa
2. konkurssiin asetettua osapuolta vastaan on konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana toteutettu konkurssimenettely, jossa hänet vapautettiin kaikista velvoitteistaan tai osasta niitä

- paitsi jos edellä tarkoitetun hakemuksen hyväksyminen on perusteltua yhdenvertaisuuden vuoksi tai eettisistä syistä.

Tuomioistuimien määrittää velkojien maksusuunnitelman laatimista koskevassa päätöksessään, onko konkurssiin asetettu osapuoli aiheuttanut oman maksukyvyttömyytensä tai laajentanut sitä tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella, ja täsmentää, missä määrin ja missä ajassa (enintään 36 kuukautta) konkurssiin asetetun osapuolen on täytettävä saatavaluetteloon hyväksytyt velvoitteet, joita ei ole täytetty konkurssimenettelyssä jakosuunnitelmien mukaisesti, ja mistä osasta konkurssiin asetetun osapuolen ennen konkurssipäätöstä syntyneistä velvoitteista myönnetään vapautus velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanon jälkeen. Jos konkurssiin asetetun osapuolen on todettu aiheuttaneen maksukyvyttömyytensä tai laajentaneen sitä tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta, velkojien maksusuunnitelma on laadittava vähintään 36 kuukauden ja enintään 84 kuukauden ajaksi. Jos velkoja on maksanut vähintään 70 prosenttia saatavaluetteloon hyväksytyistä velvoitteistaan jakosuunnitelmien ja velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanon seurauksena, velkojien maksusuunnitelma voidaan laatia enintään vuoden ajaksi. Jos velkoja on maksanut vähintään 50 prosenttia saatavaluetteloon hyväksytyistä velvoitteistaan jakosuunnitelmien ja velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanon seurauksena, velkojien maksusuunnitelma voidaan laatia enintään kahden vuoden ajaksi.

Kun velkojien maksusuunnitelmaa pannaan täytäntöön, täytäntöönpanomenettelyä ei voida aloittaa ennen konkurssipäätöstä syntyneiden saatavien suhteen (lukuun ottamatta saatavia, jotka ovat syntyneet konkurssilain 370f §:n 2 momentissa tarkoitetuista velvoitteista, ja konkurssiin asetetun osapuolen ilmoittamatta jättämiä saatavia, mikäli velkoja ei osallistunut menettelyyn) eikä konkurssiin asetettu osapuoli voi suorittaa oikeustoimia, jotka saattavat heikentää sen kykyä panna velkojien maksusuunnitelma täytäntöön (poikkeuksellisissa tapauksissa tuomioistuimien voi konkurssiin asetetun osapuolen pyynnöstä suostua tällaiseen oikeustoimeen tai hyväksyä sen).

Konkurssiin asetetun osapuolen on toimitettava tuomioistuimelle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä raportti velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanosta edeltävältä kalenterivuodelta, ilmoitettava syntyneet tulot, takaisin maksetut määrät ja hankitut omaisuserät, joiden arvo on suurempi kuin yritysalan keskimääräinen kuukausipalkka edeltävän vuoden kolmannella neljänneksellä, voitoista maksetut osingot pois lukien.

Tuomioistuimien voi muuttaa velkojien maksusuunnitelmaa, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei pysty täyttämään siinä asetettuja velvoitteita, kyseisen osapuolen hakemuksesta ja velkojia kuultuaan. Se voi myös pidentää velkojen takaisinmaksuaikaa enintään 18 kuukaudella.

Jos konkurssiin asetetun osapuolen taloudellinen tilanne kohenee olennaisesti velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanon aikana ja tämä koheneminen johtuu muista syistä kuin palkan tai konkurssiin asetetun osapuolen henkilökohtaisesti harjoittaman kaupallisen toiminnan tuottamien tulojen lisääntymisestä, velkoja ja konkurssiin asetettu osapuoli voivat pyytää velkojien maksusuunnitelman muuttamista. Tuomioistuimien päättää muutetusta velkojien maksusuunnitelmasta kuultuaan konkurssiin asetettua osapuolta ja maksusuunnitelman piiriin kuuluvia velkojia.

Tuomioistuimien peruuttaa velkojien maksusuunnitelman viran puolesta tai velkojan hakemuksesta, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei suorita siinä asetettuja velvoitteita, kuultuaan konkurssiin asetettua osapuolta ja maksusuunnitelman piiriin kuuluvia velkojia, paitsi jos velvollisuuksien laiminlyönti on vähäistä tai vapautus konkurssiin asetetun osapuolen jäljellä olevista veloista on perusteltua yhdenvertaisuuden vuoksi tai eettisistä

tyistä; tätä sovelletaan soveltuvin osin, jos konkurssiin asetettu osapuoli

1. ei ole toimittanut raporttia velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanosta ajoissa
2. ei ole ilmoittanut syntyneitä tuloja tai hankittuja omaisuuseriä velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanoa koskevassa raportissa
3. on suorittanut oikeustoimen, joka saattaa heikentää sen kykyä panna velkojien maksusuunnitelma täytäntöön, ilman tuomioistuimen suostumusta tai hyväksyntää
4. on kätkenyt omaisuutta tai sen on lainvoimaisella tuomiolla todettu suorittaneen velkojia vahingoittavan oikeustoimen.

Jos maksusuunnitelma peruutetaan, konkurssiin asetettu osapuoli ei vapaudu velvoitteistaan.

Tuomioistuin antaa päätöksen, jolla vahvistetaan maksusuunnitelman täytäntöönpano ja vapautetaan konkurssiin asetettu osapuoli velvoitteista, jotka syntyivät ennen konkurssipäätöksen tekemistä ja joita ei täytetty velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanolla, kun konkurssiin asetettu osapuoli on suorittanut velkojien maksusuunnitelmassa asetetut sitoumukset. Vapautus ei koske elatusapusaatavia, sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman aiheuttamisesta korvauksena maksettaviin etuuksiin liittyviä velvoitteita, tuomioistuimen määräämiä sakkoja ja velvoitteita korvata aiheutettu vahinko ja kärsimys, tuomioistuimen rangaistuksena tai valvontatoimena määräämiä velvoitteita maksaa täydentäviä vahingonkorvauksia tai rahaetuksia ja velvoitteita korvata lainvoimaisessa tuomiossa tapahtuneeksi vahvistetusta rikoksesta aiheutuneet vahingot sekä saatavia, jotka konkurssiin asetettu osapuoli jätti tahallisesti ilmoittamatta, jos velkoja ei osallistunut menettelyyn.

Konkurssilain nojalla tehdyt oikeussuhteiden muutokset sitovat konkurssiin asetettua osapuolta ja vastapuolta myös konkurssimenettelyn lopettamisen jälkeen, ellei erillisessä säädöksessä toisin säädetä.

Uudelleenjärjestelymenettely lopetetaan, kun tuomioistuimen päätös akordin hyväksymisestä tai hylkäämisestä tulee lainvoimaiseksi. Tällöin velallinen saa myös takaisin omaisuutensa hallintaoikeuden, jos hän oli menettänyt sen tai sitä oli rajoitettu, ellei akordissa toisin määrätä (uudelleenjärjestelylain 171 §).

Akordin täytäntöönpanon tai sen kattamien saatavien täytäntöönpanon jälkeen tuomioistuin antaa velallisen, akordimenettelyn valvojan tai muun akordin nojalla akordin täytäntöönpanoon tai valvontaan oikeutetun henkilön hakemuksesta päätöksen, jolla vahvistetaan akordin täytäntöönpano (uudelleenjärjestelylain 172 §).

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Jos elinkeino- tai ammattitoimintaa harjoittavia luonnollisia henkilöitä vastaan toteutetun konkurssimenettelyn lopettamisen jälkeen laaditaan maksusuunnitelma, velkoja voi pyytää tuomioistuinta peruuttamaan velkojien maksusuunnitelman, mikäli konkurssiin asetettu osapuoli lyö laimin suunnitelmassa asetetut velvoitteet tai ei toimita ajoissa suunnitelman täytäntöönpanoa koskevaa raporttia, ei ilmoita syntyneitä tuloja tai hankittuja omaisuuseriä velkojien maksusuunnitelman täytäntöönpanoa koskevassa raportissa, toteuttaa ilman tuomioistuimen suostumusta tai hyväksyntää oikeustoimen, joka saattaa heikentää sen kykyä panna velkojien maksusuunnitelma täytäntöön, ei ilmoita omaisuuttaan tai toteuttaa oikeustoimen, jonka todetaan lainvoimaisella tuomiolla vahingoittavan velkojia (konkurssilain 370e §). Lisäksi velkoja voi konkurssimenettelyn lopettamisen tai keskeyttämisen jälkeen hakea otetta konkurssia valvovan tuomarin hyväksymästä saatavaluettelosta. Otteessa ilmoitetaan saatava ja velkojan sen lyhentämiseksi saama määrä, joka julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi konkurssimenettelyssä maksamattomien velkojen perimiseksi takaisin (täytäntöönpanomenettelyssä) (konkurssilain 264 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä velkoja voi pyytää tuomioistuinta peruuttamaan akordin, jos velallinen ei noudata siihen liittyviä määräyksiä tai on ilmeistä, ettei akordia panna täytäntöön (näin oletetaan, jos velallinen jättää hoitamatta akordin hyväksymisen jälkeen hyväksytyt vastuut). Hakemuksen esittänyt osapuoli voi hakea muutosta hylkäävään päätökseen (uudelleenjärjestelylain 176 §).

Jos akordi peruutetaan tai jos se raukeaa, olemassa olevat velkojat voivat vaatia saataviaan alkuperäisinä määrinä ja akordin perusteella maksetut määrät vähennetään niistä. Kiinnitys, pantti, rekisteröity pantti, panttioikeus tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys toimii saatavan vakuutena enintään maksamatta

olevaan määrään asti (uudelleenjärjestelylain 179 §).

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssimenettely koostuu periaatteessa kahdesta vaiheesta eli menettelystä konkurssiin asettamiseksi ja konkurssiin asettamisen jälkeisestä menettelystä.

Konkurssiin asettamisesta aiheutuvat kustannukset maksetaan ensi kädessä hakijan maksamasta ennakkomaksusta, jonka määrä vastaa Puolan tilastokeskuksen puheenjohtajan vahvistamaa yritysalan keskimääräistä kuukausipalkkaa edeltävän vuoden kolmannella neljänneksellä, voitoista maksetut osingot pois lukien. Jos menettely aloitetaan velkojan hakemuksesta, konkurssiin asetettu osapuoli maksaa velkojan kustannukset, jos konkurssipäätös tehdään tai jos hakemus hylätään konkurssipesän varojen niukkuuden vuoksi.

Konkurssiin asettamisen jälkeisen menettelyn kustannukset katetaan konkurssipesästä. Jos maksukyvyttömän velallisen varat eivät riitä kattamaan menettelyn kustannuksia tai ne riittävät vain näiden kustannusten kattamiseen, tuomioistuin hylkää konkurssihakemuksen.

Velkojalla ei ole oikeutta saada korvausta konkurssimenettelyssä syntyneistä kuluista. Velkojalle aiheutuneet kustannukset menettelystä, jossa vastustetaan toisen velkojan saatavan hyväksymistä saatavaluetteloon, kuitenkin korvataan, jos riitaisen saatavan hyväksyminen luetteloon hylätään vastalauseen perusteella. Myös konkurssia valvovan tuomarin pyynnöstä tai velkojainkokouksen päätöksen nojalla menettelyn kustannusten kattamiseksi maksetut ennakkomaksut korvataan, jos konkurssipesän varat riittävät. Velkoja, joka ilmoittaa saatavan asetetun määräajan jälkeen, vastaa kyseisestä ilmoituksesta aiheutuvista konkurssimenettelyn kiinteämääräisistä kuluista määrällä, joka vastaa 15:tä prosenttia Puolan tilastokeskuksen pääjohtajan vahvistamasta yritysalan keskimääräisestä kuukausipalkasta edeltävän vuoden kolmannella neljänneksellä, voitoista maksetut osingot pois lukien, siinäkin tapauksessa, että viivästys ei johdu velkojasta, paitsi jos saatava ilmoitettiin määräajan umpeuduttua siitä syystä, että pesänhoitaja oli oikaissut palautuksen tai muun maksujen suorittamista koskevan asiakirjan.

Uudelleenjärjestelymenettelyn kustannukset maksaa velallinen. Hallintaoikeuden menettäneen velallisen maksettavaksi lankeavat kustannukset maksaa selvittäjä tuomioistuimen tai konkurssia valvovan tuomarin pyynnöstä.

Menettelyyn osallistujat maksavat osallistumiseensa liittyvät kulut.

Kustannukset menettelystä, jossa vastustetaan toisen velkojan saatavan liittämistä saatavaluetteloon, maksaa vastalauseen esittäneelle velkojalle velallinen, jos riitaisen saatavan liittäminen luetteloon hylätään vastalauseen perusteella, paitsi jos velallinen riitautti saatavan kirjaamisen saatavaluetteloon uudelleenjärjestelylain 86 §:n 2 momentin 9 kohdan mukaisesti annettulla lausumalla tai vastusti sitä.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssimenettelyssä konkurssiin asetetun osapuolen konkurssipesän suhteen toteuttamat oikeustoimet ovat mitättömiä. Konkurssiin asetetun osapuolen suorittama koko perinnön tai sen osan tai perintöosuuden luovutus on niin ikään mitätön, samoin kuin kyseisen osapuolen suorittama perintöön sisältyvän omaisuuskohteen osuuden luovutus sekä osapuolen antama suostumus siihen, että toinen perillinen luovuttaa osuuden perintöön sisältyvästä omaisuuskohteesta.

Seuraavat toimet ovat mitättömiä, ellei velkojatoimikunta ole antanut niille suostumustaan (konkurssilain 206 §):

1. pesänhoitajan suorittama yrityksen hallinnoinnin jatkaminen, jos sen on tarkoitus kestää yli kolme kuukautta konkurssiin asettamisen jälkeen
2. luopuminen koko yrityksen myynnistä
3. konkurssipesään sisältyvän omaisuuden suora myynti
4. laina- tai luottosopimusten tekeminen ja konkurssiin asetetun osapuolen omaisuuden rasittaminen rajoitetuilla omistusoikeuksilla
5. riitaisten saatavien hyväksyminen, niistä luopuminen tai niitä koskevan sovintomenettelyn aloittaminen

sekä riita-asian saattaminen välitystuomioistuimen käsiteltäväksi.

Poikkeus tähän voidaan myöntää, jos jokin edellä mainituista toimista on toteutettava välittömästi ja koskee enintään 10 000 Puolan zlotyn arvoa. Tällöin pesänhoitaja, tuomioistuimen asettama valvoja tai selvittäjä voi toteuttaa toimen ilman velkojatoimikunnan suostumusta.

Velkojatoimikunnan lupaa ei tarvita myöskään irtaimen omaisuuden myyntiin, jos kaiken konkurssipesään sisältyvän ja luetteloon merkityn irtaimen omaisuuden arvioitu arvo on enintään 50 000 Puolan zlotya, eikä saatavien ja muiden oikeuksien myyntiin, jos kaikkien konkurssipesään sisältyvien ja luetteloon merkittyjen saatavien ja muiden oikeuksien nimellisarvo on enintään 50 000 Puolan zlotya. Tämä koskee myös suostumusta saatavien ja muiden oikeuksien myyntiin, jos kaikkien konkurssipesään sisältyvien saatavien ja muiden oikeuksien arvo on saatavaluettelon mukaan enintään 50 000 Puolan zlotya.

Ilman 1 §:n??? mukaan vaadittavaa suostumusta tehty merkintä maa- ja kiinnitysrekisteriin tai muuhun rekisteriin, joka rasittaa konkurssiin asetetun osapuolen omaisuutta rajallisella omistusoikeudella, poistetaan viran puolesta. Poistamisen perusteena on konkurssia valvovan tuomarin lainvoimainen päätös, jonka mukaan merkintää ei voida hyväksyä (konkurssilain 206 §:n 5 momentti).

Konkurssia valvova tuomari määrittelee toimet, joita pesänhoitaja ei saa suorittaa ilman hänen tai velkojatoimikunnan suostumusta. Näin ollen konkurssia valvova tuomari voi laajentaa luetteloa 206 §:ssä mainituista toimista, jotka ovat mitättömiä, jos ne suoritetaan ilman velkojatoimikunnan suostumusta.

Oikeustoimet, joilla konkurssiin asetettu osapuoli luovutti omaisuuttaan konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana, ovat mitättömiä, jos ne suoritettiin maksutta tai maksua vastaan, mutta konkurssiin asetetun osapuolen suorituksen arvo oli selvästi suurempi kuin sen saama tai sille tai kolmannelle osapuolelle varattu vastike. Tätä sääntöä sovelletaan soveltuvin osin myös tuomioistuimen ratkaisuun, saatavan hyväksymiseen ja saatavasta luopumiseen.

Myöskään erääntymättömän velan vakuudella ja takaisinmaksulla ei ole oikeusvaikutusta, jos konkurssiin asetettu osapuoli suoritti sen konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana. Maksun tai vakuuden saanut osapuoli voi kuitenkin vaateella tai vastalauseella hakea näiden toimien hyväksymistä, jos se ei ollut tietoinen konkurssiperusteiden olemassaolosta kyseisten toimien suorittamisajankohtana.

Edellä esitetyt säännöt eivät koske vakuuksia, jotka on annettu ennen konkurssipäätöksen tekemistä 85 §:n 1 momentissa tarkoitettujen termiinioperaatioiden, rahoitusvälineiden lainojen tai takaisinostosopimuksilla tehtävien arvopaperin myyntien yhteydessä.

Konkurssia valvova tuomari voi kolmannen osapuolen pyynnöstä määrätä tämän henkilön keskinäisen suorituksen palautettavaksi konkurssipesästä, jos suoritus tehtiin tämän kolmannen osapuolen ja konkurssiin asetetun osapuolen suorittaman, konkurssipesään sisältyvää omaisuutta koskevan oikeustoimen yhteydessä. Tämän tyyppisiin suorituksiin sovelletaan oikeudettomia suorituksia koskevia säännöksiä soveltuvin osin. Suoritus voidaan määrätä palautettavaksi, jos oikeustoimi suoritettiin konkurssiin asettamisen jälkeen ja ennen konkurssipäätöksen julkaisemista rekisterissä eikä asianmukaista huolellisuutta noudattanut kolmas osapuoli ole voinut olla tietoinen konkurssiin asettamisesta.

Tulevan saatavan siirrolla ei ole vaikutusta konkurssipesään, jos saatava syntyy konkurssiin asettamisen jälkeen, paitsi jos sopimus saatavan siirrosta oli tehty viimeistään kuusi kuukautta ennen kirjallisen konkurssihakemuksen jättämistä oikeaksi todistettuna ajankohtana.

Konkurssia valvova tuomari julistaa viran puolesta tai pesänhoitajan hakemuksesta, että maksua vastaan suoritettu oikeustoimi on pätemätön konkurssipesään nähden, jos konkurssiin asetettu osapuoli suoritti sen konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana puolisonsa, suoraan etenevän tai takenevan polven verisukulaisensa tai avioliiton kautta sukua olevan henkilön, sivusukulaisensa toiseen polveen asti kanssa tai sellaisen henkilön kanssa, jolla on tosiasiallinen suhde konkurssiin asetetun osapuolen kanssa, jolla on yhteinen kotitalous hänen kanssaan tai joka on hänen adoptiovanhempansa tai -lapsensa, paitsi jos toimen toinen osapuoli voi osoittaa, ettei velkojien etua vahingoitettu. Konkurssia valvovan tuomarin päätökseen voi hakea muutosta.

Edellä esitettyä sääntöä sovelletaan myös toimiin, jotka konkurssiin asetettu osapuoli on toteuttanut sellaisen

yrittäjien kanssa, jossa kyseinen osapuoli on ainoa yhtiömies tai osakas, ja sellaisten yritysten kanssa, jossa edellä mainitut henkilöt ovat hallituksen jäseniä tai ainoita yhtiömiehiä tai osakkaita. Sitä sovelletaan soveltuvin osin myös sellaisen konkurssiin asetetun osapuolen, joka on yritys tai oikeushenkilö, suorittamiin toimiin, jos toimet on suoritettu osapuolen kumppanien, näiden edustajien tai puolisoitten ja osapuoleen etuyhteydessä olevien yritysten, näiden kumppanien ja edustajien sekä näiden henkilöiden puolisoitten kanssa, sekä sellaisen konkurssiin asetetun osapuolen, joka on yritys, toisen yrityksen kanssa suorittamiin toimiin, jos toinen niistä oli emoyhtiö tai jos kyseinen yritys on sekä konkurssiin asetetun osapuolen että toimen toisen osapuolen emoyhtiö.

Konkurssia valvova tuomari julistaa viran puolesta tai pesänhoitajan hakemuksesta tietyn osan konkurssipäätöksen tekemistä edeltävältä ajalta, mutta enintään konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kuuden kuukauden ajalta, maksettavasta korvauksesta pätemättömäksi konkurssipesään nähden, jos korvaus konkurssiin asetettua osapuolta edustavan henkilön tai yrityksen hallinnointitehtäviä hoitavan työntekijän työstä tai ennen konkurssipäätöstä tehdyssä työsopimuksessa, palvelusopimuksessa tai konkurssiin asetetun osapuolen hallintoelimen päätöksessä määriteltyjä, konkurssiin asetetun osapuolen yrityksen hallinnointiin tai valvontaan liittyviä palveluja tarjoavan henkilön korvaus on selvästi suurempi kuin tämän tyyppisestä työstä tai palveluista maksettava keskimääräinen korvaus eikä se ole työmäärään nähden perusteltu, vaikka tällainen korvaus olisi jo maksettu.

Konkurssia valvova tuomari voi julistaa edellä mainittujen henkilöiden korvauksen konkurssipäätöksen jälkeiseltä ajalta täysin tai osin pätemättömäksi konkurssipesään nähden, ellei se ole perusteltu työmäärään nähden, kun hallinta on siirtynyt pesänhoitajalle.

Pesänhoitajan hakemuksesta konkurssia valvova tuomari julistaa myös seuraavat toimet pätemättömiksi konkurssipesään nähden:

- konkurssiin asetetun osapuolen rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakennettavan aluksen kiinnityksellä, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ollut vakuusvelkojan henkilökohtainen velallinen ja rasite luotiin konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana eikä konkurssiin asetetulle osapuolelle suoritettu tässä yhteydessä mitään suoritusta
- konkurssiin asetetun osapuolen rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakennettavan aluksen kiinnityksellä, jos omaisuuden rasite luotiin vastikkeena suorituksesta, jonka arvo oli suhteettoman pieni verrattuna asetetun vakuuden arvoon
- edellä mainitut rasitteet suoritukseen arvoon katsomatta, jos niillä taataan konkurssilain 128 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden (läheisessä tai sukulaisuussuhteessa konkurssiin asetettuun osapuoleen olevat henkilöt) velkoja, paitsi jos vastapuoli osoittaa, ettei velkojien etuja vahingoitettu
- sopimusperusteiset seuraamukset veloitteen suorittamatta jättämisestä tai sen puutteellisesta suorittamisesta, jos konkurssiin asetettu osapuoli on suureksi osaksi suorittanut veloitteen tai sopimusperusteinen seuraamus on selvästi liiallinen.

Konkurssiin asetetun osapuolen suorittamia, velkojia vahingoittavia oikeustoimia, jotka eivät kuulu konkurssilain soveltamisalaan, säännellään soveltuvin osin velkojien suojaamista velallisen maksukyvyttömyydeltä koskevilla siviililain säännöksillä.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä seuraavat konkurssiin asetetun osapuolen tai selvittäjän suorittamat toimet ovat uudelleenjärjestelylain 129 §:n mukaan mitättömiä, ellei niillä ole velkojatoimikunnan suostumusta:

- akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksellä sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen
- omaisuuskohteen tai oikeuden omistuksen siirto sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen
- akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen muilla oikeuksilla

- luotto- tai lainasopimusten tekeminen
- velallisen yritystä tai sen organisoitua osaa koskevan vuokrasopimuksen tai muun samanlaisen sopimuksen tekeminen (Edellä esitettyjä toimia, jotka on toteutettu velkojatoimikunnan suostumuksella, ei voida katsoa epäpäteviksi konkurssipesän suhteen.)
- velallisen suorittama kiinteän omaisuuden tai muiden omaisuserien myynti yli 500 000 Puolan zlotyn arvosta.

Velallisen tekemän sopimuksen määräykset, jotka estävät nopeutetun akordimenettelyn tavoitteen saavuttamisen tai haittaavat sitä, eivät päde konkurssipesän suhteen (uudelleenjärjestelylain 248, 273 ja 297 §).

Saneerausmenettelyssä velallisen oikeustoimet, joilla hän on luovuttanut omaisuuttaan ja jotka on suoritettu menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana, ovat pätemättömiä menettelyn kohteena olevan omaisuuden suhteen, jos velallisen suoritus on merkittävästi suurempi kuin velalliselle suoritettun tai velalliselle tai kolmannelle osapuolelle varatun suorituksen arvo. Tätä sääntöä sovelletaan soveltuvin osin myös tuomioistuimen ratkaisuun, saatavan hyväksymiseen ja saatavasta luopumiseen.

Saneerausmenettelyn kohteena olevan omaisuuden vakuudet ovat niin ikään pätemättömiä, jos ne on asetettu välittömässä yhteydessä velalliselle tehtyyn suoritukseen tai jos velallinen on asettanut ne menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana, samoin kuin menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana asetetut vakuudet, joiden arvo vakuuden asettamispäivänä on yli puolet suurempi kuin velalliselle tehdyn vakuudellisen suorituksen arvo yhdessä vakuuden asettamisen perustan muodostavassa asiakirjassa määriteltyjen sivukulujen kanssa (uudelleenjärjestelylain 304 §).

Saneerausmenettelyssä konkurssia valvova tuomari julistaa viran puolesta tai selvittäjän hakemuksesta tietyn osan konkurssipäätöksen tekemistä edeltävältä ajalta, mutta enintään menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen kuukauden ajalta, maksettavasta korvauksesta pätemättömäksi menettelyn kohteena olevaan omaisuuteen nähden, jos korvaus velallisen edustajan tai yrityksen hallinnointitehtäviä hoitavan työntekijän työstä tai ennen menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä tehdyssä työsopimuksessa, palvelusopimuksessa tai velallisen hallintoelimen päätöksessä määriteltyjä, velallisen yrityksen hallinnointiin tai valvontaan liittyviä palveluja tarjoavan henkilön korvaus on selvästi suurempi kuin tämän tyyppisestä työstä tai palveluista maksettava keskimääräinen korvaus eikä se ole työmäärään nähden perusteltu, vaikka tällainen korvaus olisi jo maksettu. Konkurssia valvova tuomari voi julistaa edellä mainittujen henkilöiden korvauksen menettelyn aloittamishakemuksen jättämisen jälkeiseltä ajalta täysin tai osittain pätemättömäksi menettelyn kohteena olevaan omaisuuteen nähden, ellei se ole perusteltu työmäärään nähden, kun hallinta on siirtynyt selvittäjälle (uudelleenjärjestelylain 305 §).

Selvittäjä voi aloittaa menettelyn toimien julistamiseksi pätemättömiksi sekä muita menettelyjä, joissa vaatimus perustuu toimen pätemättömyyteen. Toimea ei voida julistaa pätemättömäksi sen jälkeen, kun saneerausmenettelyn aloittamisesta on kulunut yksi vuosi, ellei tämä valtuus ole rauennut jo aikaisemmin [siviililain](#) nojalla. Tätä aikarajaa ei sovelleta, jos hakemus toimen pätemättömäksi julistamisesta tehtiin vastalauseella. Konkurssiin asetetun osapuolen suorittamat velkoja vahingoittavat oikeustoimet, jotka eivät kuulu edellä käsiteltyjen säännösten soveltamisalaan, voidaan riitauttaa velkojan suojaamista velallisen maksukyvyttömyydeltä koskevien [siviililain](#) säännösten mukaisesti (uudelleenjärjestelylain 306–308 §).

■ Päivitetty viimeksi: 20/05/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.